

2. The Global Competitiveness Report: Рейтинг глобальної конкурентноспроможності [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://gtmarket.ru/news/state/2011/09/07/3330>.
3. The French tax system: Situation as at 31 July 2011 [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: https://www.google.com.ua/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=2&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEwjnNjczLbJAhWCFSwKHc5nCF8QFggoMAE&url=http%3A%2F%2Fwww.impots.gouv.fr%2Fportal%2Fdeploiement%2Fp1%2Ffichedescriptive_1006%2Ffichedescriptive_1006.pdf&usq=AFQjCNE-Wfrv5HmolOl16TSbEur9WIBCpA&sig2=ACR1ROhyF8iQQ759rQAacw.
4. SOPARTEC – Belgian Venture Capital: Official website of BVA [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.bva.be/the-members/sopartec/>.
5. Международный опыт коммерциализации технологий: Доклад межведомственной рабочей группы по подготовке предложений по совершенствованию законодательства РФ [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: www.tyumen-technopark.ru/.

Громов Микита Олександрович – студент 4 курсу 1 навчальної групи Інституту підготовки юридичних кадрів для Служби безпеки України Національного юридичного університету ім. Ярослава Мудрого

А. В. Дячук

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ МАЛОГО І СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ

Одним із факторів економічної стабільності країни є забезпечення максимальної зайнятості населення. Як свідчить досвід розвинених країн світу, найбільш ефективним інструментом ринкового реформування економіки є розвиток малого та середнього бізнесу. За рахунок відкриття власної справи та самозайнятості знижується рівень безробіття в країні та одночасно збільшується рівень доходів населення, що в свою чергу призводить до зростання сукупного попиту та знову збільшує виробництво. Тому основною метою економічної стратегії держави, в період трансформування від командно-адміністративного до ринкового відносин, має бути побудова стійкої ринкової економіки – механізму, котрий здатен замінити державне адміністрування в економіці.

У даній роботі доцільно було б розмежувати поняття малого та середнього бізнесу. Зі змісту Закону України «Про розвиток та державну

підтримку малого і середнього підприємництва в Україні» від 22.03.2012 №4618-VI впливає, що мале підприємство – на якому середньооблікова чисельність працюючих за рік не перевищує п'ятдесяти осіб, а обсяг валового доходу від реалізації продукції (робіт, послуг) за цей же період не перевищує суми, еквівалентної п'ятистам тисячам євро за середньомісячним курсом Національного банку України щодо гривні. Великими підприємствами вважаються ті, у яких середньооблікова чисельність працюючих за звітний фінансовий рік перевищила тисячу осіб, а обсяг валового доходу від реалізації продукції (робіт, послуг) за рік – суму, еквівалентну 5 млн. євро за середньорічним курсом Національного банку України до гривні. Інші суб'єкти господарювання належать до суб'єктів середнього підприємництва. Тому, якщо підприємство має середньооблікову чисельність працюючих за звітний фінансовий рік більше 50 чоловік, а обсяг валового доходу від реалізації продукції (робіт, послуг) за цей період перевищує суму, еквіваленту 500 тис. євро за середньорічним курсом Національного банку України відносно гривні, то таке підприємство буде вважатися середнім.

Тому з метою зміцнення позицій малого і середнього підприємництва у загальній структурі вітчизняної економіки, підвищення його ролі у забезпеченні зайнятості і самозайнятості населення, насиченні вітчизняного ринку високоякісними товарами і послугами, зростанні добробуту громадян України, був запропонований проект Закону України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні» № 1256 від 04.12.2014 р.

Цей проект спрямована на вирішення проблем, що стримують розвиток малого і середнього підприємництва, зокрема: 1) створення сприятливих умов для збільшення кількості, підвищення продуктивності та конкурентоспроможності суб'єктів малого і середнього підприємництва; 2) збільшення частки вироблених суб'єктами малого і середнього підприємництва товарів (робіт, послуг) в обсязі валового внутрішнього продукту; 3) планомірне скорочення регуляторних витрат суб'єктів малого і середнього підприємництва шляхом удосконалення реалізації державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності, зменшення регуляторного навантаження на зазначених суб'єктів; 4) покращення доступу суб'єктів малого і середнього підприємництва до фінансових, у тому числі кредитних, ресурсів, інженерних мереж, ринку цінних паперів, як одного з найдешевших інвестиційних ресурсів; 5) по-

кращення системи підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів для суб'єктів малого і середнього підприємництва; б) розширення можливостей участі суб'єктів малого і середнього підприємництва у реалізації проектів державно-приватного партнерства та інше.

Порівнюючи практику розвитку малого та середнього бізнесу України та зарубіжних країн, слід зазначити, що в Україні розвиток малого і середнього підприємництва і досі залишається на низькому рівні. В країнах з розвинутою ринковою економікою чисельність зайнятих у сфері малого підприємництва, як правило, перевищує 50% населення працездатного віку (країни ЄС), а подекуди, може наблизитись і до 80% (Японія). Натомість в Україні у 2011 р. малим підприємництвом займалось лише 24,9% населення працездатного віку (а питома вага малих підприємств складає 92,9% від загальної кількості зареєстрованих підприємств у країні). Продукція малих підприємств формує понад 50% ВВП країн «старої» Європи (Німеччина, Франція); понад 30–40% ВВП у країнах «нової» Європи (Чехія, Словаччина, Угорщина). Для порівняння – в Україні (за даними 2011 р.) цей показник дорівнює 7%. В Україні, на відміну від ЄС, традиційно зберігається значний розрив у виплатах (офіційної) заробітної плати на великих підприємствах (2909,35 грн.) та малих (1249,88 грн) (за підсумками 2011 р.).

Руйнівного впливу зазнав бізнес в період кризових явищ у 2008–2009 рр.

Найбільше падіння припадало на 2010 р. (зменшення на 5,5% у порівнянні з 2009 р.) та 2011 р. (на 8,9% у порівнянні з 2010 р.). Кількість малих підприємств в Україні з 75 на 10 тис. наявного населення у 2009 р. скоротилась до 71 у 2010 р. та до 63 у 2011 р, що відповідає показникам 2005 р.

На сьогодні, перед нами постала низка проблем щодо реалізації механізму розвитку малого та середнього бізнесу. Вплив системних проблем, що супроводжують розвиток малого та середнього підприємництва на загальнодержавному рівні: 1. Дефіцит матеріальних ресурсів у суб'єктах малого підприємництва як наслідок: – недостатньої фінансової підтримки з боку держави; нерегульованості механізмів кредитування малого підприємництва та високої вартості кредитних ресурсів; 2. Відсутність чіткої системи податкових преференцій для суб'єктів малого підприємництва. 3. Недостатня допомога з боку держави у просуванні продукції вітчизняних малих підприємств на закордонні ринки, незначне залучення малого бізнесу до виконання державних замовлень. 4. Недосконалість нормативно-

правового забезпечення розвитку малого підприємництва, зокрема, у сфері обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва. 5. Нерівні умови господарювання малих та великих підприємств на ринку, у т.ч.: різні стартові можливості щодо доступу до фінансових ресурсів та державних інвестицій; нестача інформації; брак коштів на освоєння нової продукції та отримання сучасних технологій тощо.

Тому для вирішення цих питань виникає потреба у забезпеченні державної підтримки розвитку малого підприємництва. Заходи держави у цьому напрямі мають поєднувати як загальносистемне регулювання ринкового середовища (конкурентна, податкова, зовнішньоекономічна, митна та ін. політика), так і специфічні заходи державного регулювання та державної підтримки розвитку малого підприємництва, у т.ч. на регіональному рівні. А саме, привести чинні нормативно-правові акти місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування у відповідність до принципів державної регуляторної політики; розробити механізм часткового відшкодування з місцевих бюджетів відсоткових ставок за кредитами, залученими суб'єктами малого та середнього підприємництва для реалізації інвестиційних проектів; сформувані регіональні бази даних щодо інвестиційних пропозицій малих підприємств (особливу увагу слід звернути на розповсюдження інформації серед іноземних інвесторів); для створення нових робочих місць та скорочення безробіття та стимулювання розвитку підприємництва місцевій владі необхідно: сприяти самозайнятості безробітних шляхом надання їм одноразової грошової допомоги для започаткування власної підприємницької діяльності. Для отримання такої допомоги безробітні повинні представити бізнес-план для вирішення актуальних на регіональному рівні проблем, тощо.

Отже, на сьогоднішній день існує безліч проблем, щодо розвитку малого і середнього бізнесу, які можуть бути вирішені шляхом запровадження дієвих механізмів реформування даної сфери економіки. Для цього необхідно завершити процес реформування державної системи підтримки розвитку підприємництва, розподілити функції між центральними органами виконавчої влади, а також державними службами та агенціями, створити спеціалізовану державну агенцію, відповідальну за політику в сфері підтримки МСП.

Дячук Анастасія Вадимівна – студентка 4 курсу 1 навчальної групи Факультету підготовки кадрів для Державної пенітенціарної служби України Національного юридичного університету ім. Ярослава Мудрого